

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Biennii Peripatetici

Complectens Quæstiones Logicales Una Cum Institutionibus Dialecticis Ad Antiquorum Recentiorumque Mentem Resolutas, Nec Non Juxta Modernam Scholarum Peripateticarum Methodum Elaboratas & Explicatas

Kretz, Marquard

Herbipoli, 1749

Articul. V. An idem actus possit esse scientiæ, fidei, & opinionis?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52248](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52248)

nequit stare scientia & fides; nam Fides est obscura, & argumentum rerum non apparentium, alia verò prædicata scientiæ conveniunt. *R. D. ant.* Respectu ejusdem motivi. C. Respectu diversorum. N. *Ad rationem R. N.* quòd fides sit positivè obscura &c. In ejusmodi argumentis loquere, sicut suprà locuti sumus de scientia, & opinione. *Si ais:* S. Chrysost. inquit: *Si fides est eorum, quæ non videntur, quid vultis ea videre, ut excidatis à fide;* ergo. *R. D. ant.* Quid vultis videre ea &c. sic, ut ratio videndi, sit ratio credendi C. secus. N. Motivum enim scientiæ, nequit esse motivum fidei.

615. *Reflexio I.* Scientia, Fides, & Opinio non opponuntur sibi privativè, sicut *Lux*, & *Tenebræ*, nec contrariè, sicut *Albedo*, & *Nigredo*, sed sunt actus sibi invicem subordinati sicut *vivens*, *sensitivum*, *animal*. II. Fides etiam in consortio scientiæ est libera adhuc, & meritoria ex motivo proprio. III. Intellectus in tali casu dicitur simpliciter certus, quia motivum scientiæ prævalet.

ARTICULUS V.

An idem actus possit esse Scientiæ, Fidei, & Opinionis?

616. **N**ota. Status quæstionis non est, an tres actus distincti realiter, quorum unus sit actus fidei, alter opinionis, & tertius scientiæ coalescere ita possint? ut ex tribus his actibus fiat actus unus; sed an tria Scientiæ, Fidei, & Opinionis motiva, quæ aliàs distinctos effici-

cerent

cerent actus, concurrere ita possint, ut ex illis simul sumptis actus unus, qui sit simul actus scientiæ, fidei, & opinionis, eliciatur?

617. *Dico.* Idem actus fidei, opinionis, & scientiæ esse potest. *Ratio est:* Quia idem actus intellectûs elici potest ex triplici motivo scientiæ, fidei, & opinionis, quorum unumquodque in actu primo adæquatum est. Quòd si enim idem actus voluntatis ex pluribus procedere motivis possit, ut certum supponitur; cur non etiam idem actus intellectûs elici valeat ex triplici motivo scientiæ, fidei, & opinionis? Accedit, quòd, eundem actum intellectûs in plura tendere objecta materialia omninò disparata, nihil implicet; cur ergo in idem objectum materiale propter plura motiva formalia tendere non valeat? Pro exemplo afferri plerùmque solet hic actus: *Substantia spiritualis carens contrario, & quam Deus revelavit, & quam ratio suadet, esse immortalem, est immortalis; sed anima rationalis est talis substantia; ergo anima rationalis est immortalis.* Quæ conclusio est actus fidei - opinativo - scientificus.

618. *Obj. I.* Plures species oppositæ coalescere in unam essentiam nequeunt; sed scientia, fides, & opinio sunt species oppositæ actûs intellectûs; ergo. *R. D. maj.* Plures species oppositæ completæ, & in suo esse jam constitutæ nequeunt in unam essentiam coalescere. *C.* Antequam fiant. *Subdist.* Species atomæ, specialè inque dicentes repugnantiam. *C.* subalternæ, & talem repugnantiam non dicentes. *N.* & sic distincta minore *N.* *Conf.* *Scientia tantum*, procedens tantum à motivo scientiæ, & *Fides tantum*, & *opinio tantum* sunt membra atomæ, quæ nunquam coalescunt. Si verò proposito motivo triplici eliciatur assensus, ille actus erit scientia, fides & opinio simul; adeoque fides, vel opinio, vel scientia antecedenter indifferens est, ut sit

ex uno, vel ex pluribus motivis. Hoc ut melius intelligas, adverte, *Actum intellectus* dividi in scientiam, fidem, opinionem. *Scientia* porro dividitur in scientiam tantum, & scientiam, & fidem simul. *Scientia & fides simul* rursus subdividitur in scientiam, & fidem tantum, & in scientiam, fidem, & opinionem simul. Hæc denique est illa, & ista. Eodem modo dividi fides, & opinio potest. Ex quo colligitur scientiam v.g. ut sic indifferentem esse secundum se, ut vel sola sit, vel cum fide, & opinione conjungatur. *Inst. 1.* Ex substantia, & accidente, ex hirco & cervo, ex animato, & inanimato nequit fieri una species per identitatem; ergo nec ex scientia, fide, & opinione unus specie actus. *R. 1.* Ergo etiam eadem anima non poterit simul esse negativa, sensitiva, & rationalis. *R. 2. D. Conf.* Ergo nec ex scientia tantum, fide tantum &c. potest fieri unus actus. *C.* ex scientia, fide, & opinione *præcisive N.* *Disp.* insuper est hæc: Quia superiores species sunt species physicae, quæ propter oppositas proprietates, effectus ac dispositiones se non compatiuntur; adhæc sunt species vel prædicata physica non dependentia ab extrinseco, à quo specificentur, aut compleantur; sed habentur adæquatè ab intrinseco. Econtra scientia, fides, opinio sunt species intentionales, quæ non dicunt specialem repugnantiam, sed potiùs sibi subordinantur, cum in eandem objecti veritatem tendant; dependent insuper à motivis extrinsecis; cum igitur unus actus pluribus niti possit motivis, hinc secundum se, antequam eliciatur, indifferens est, ut uno motivo nitatur, aut pluribus. *Inst. 2.* Idem effectus pendere nequit à pluribus causis totalibus; sed motiva essent plures causæ totales; ergo. *R. D. maj.* à pluribus causis in actu 2do totalibus. *C.* non totalibus in actu 2do. *N.* Motiva in nostro casu sunt quidem causæ totales in actu 1mo, quia ratione cujuslibet elici posset completa quædam conclusio; in actu 2do verò sunt causæ partiales, quia omnia simul influunt, & quodvis tribuit actui formalitatem sibi propriam.

619. *Obj. 1.* Conclusio sequitur partem debiliorem; ergo etiam actus debilius motivum. *R. N. Conf. Dispar est:* Quia Præmissæ agunt *indivisibiliter*, ut explicavi n.

576. Econtra motiva causant *divisibiliter*; cùm neutrum vim suam ab altero habeat; continent præterea tres conexiones extremorum cum medio; si igitur una connexio certa fit, & evidens, totus actus certus erit, ac evidens; ut rursus explicatum est n. 576. *Inst.* Eadem linea nequit simul esse recta, & curva; ergo nec idem actus scientia simul, & opinio. *R. N. Conf. Dispar est:* Rectitudo, & curvitas necessariò diversa loca petunt inter se pugnancia, ad quæ ratione fitus & dispositionis ordinantur. Econtra scientia, & opinio sunt ad idem objectum vel affirmandum, vel negandum.

620. *Reflexio I.* Talis actus *physicè* sumptus est unius speciei, sed virtualiter triplicis, unius inquam, sed tertiæ speciei, à scientia, fide, opinione seorsim sumptis diversæ. *II.* Talis actus foret actus scientiæ, non quidem atomæ, sed conjungibilis cum fide, & opinione. *III.* Talis actus erit simpliciter *supernaturalis*, quia excedit omnes vires naturæ creatæ. Erit *Certus & Evidens*, quia ejusmodi prædicata positiva sunt, & positivè etiam explicantur. Erit insuper absolute, antecedenter tamen *Liber*; quia postquam propositum fuerat voluntati, motivum fidei liberum ei erat, elicere actum fidei, vel non. Consequenter autem erit necessarius, postquam nimirum intellectui imperavit voluntas, ut motivum scientiæ adderet motivo fidei. Dicitur etiam potest consequens in tali casu liberum esse, consequentiam autem necessariam. *IV.* Specificativum *intrinsicum* talis actus est modus tendendi æquivalenter triplex; *extrinsicum* autem sunt tria motiva. *V.* Ad talem actum eliciendum concurrere possunt diversi habitus fidei, scientiæ, & opinionis; ex tali autem actu sæpiùs elicitò orietur habitus mixtus nimirum fidei • opinativo • scientificus.

O. A. M. D. G.

